

T.C.
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU
ÇALIŞMA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönerge, İzmir Bakırçay Üniversitesi'nde deney hayvanları ile yapılacak olan bilimsel araştırma, sağlık hizmetleri uygulamaları, test ve eğitim çalışmaları gibi temel etkinliklerde kullanılan yöntem ve materyaller ile ilgili etik standartları saptamak ve bunların uygulamalarına ilişkin düzenlemeleri yapmak ve etik ilkeler doğrultusunda görüş bildirmekle yükümlü olan "İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu" (İZBÜ-HADYЕК)'nin kuruluş ve çalışma esaslarını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, İzmir Bakırçay Üniversitesi'nde deney amacıyla kullanılacak hayvanların kullanımından önce alınması gereken izinleri, bu amaçla hayvan deneyleri yerel etik kurullarının oluşturulması ve bu kurulun çalışma usul ve esasları, görevleri, eğitim, denetim ve yükümlülüklerini kapsar.

(2) Bu yönerge; deneysel olmayan tarımsal uygulamaları, deneysel olmayan klinik veteriner hekimliği uygulamalarını, Veteriner sağlık ürünlerine pazarlama yetkisi verebilmesi için gerekli klinik deneyleri, kayıtlı veya onaylı hayvancılık işletmelerinin yapmakla yükümlü oldukları uygulamaları ve birincil amacı bir hayvanın kimliklendirilmesi olan uygulamaları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge; 01.07.2004 tarih ve 25509 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, 13.06.2010 tarih ve 27610 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olan 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, 15.02.2014 tarihli ve 28914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik ve 13.12.2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik dayanak alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönerge de geçen kavram ve terimler;

- a) Üniversite: İzmir Bakırçay Üniversitesini,
- b) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- c) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü,
- ç) Rektör: İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörünü,
- d) HADMEK: Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulunu,
- e) İZBÜ-HADYЕК: İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulunu,
- f) Başkan: İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu Başkanını,
- g) CITES Sözleşmesi: 20/6/1996 tarihli ve 22672 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmeyi,
- ğ) Çalışma izni: Deney hayvanı kullanıcı, üretici ve tedarikçi kuruluşlara Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen belgeyi,
- h) Deney: Bilimsel amaçlarla hayvanlar üzerinde gerçekleştirilecek her türlü prosedür veya prosedürler bütünü,
- ı) Deney hayvanı: Prosedürlerde kullanılan, serbest yaşayan veya çoğalan larva biçimleri, canlı kafadanbacaklılar ve normal fetal gelişimlerinin son üçte birlik döneminden itibaren memeliler dahil , insan olmayan herhangi bir omurgalı canlıyı,
- i) Deney ünitesi: Hayvanlar üzerinde her türlü prosedür veya prosedürlerin gerçekleştirildiği, Tarım ve Orman

- Bakanlığından alışma izni bulunan birimleri,
- j) Etik: Araştırmalarda kullanılacak hayvanlarla ilgili olarak insan ve hayvan yaşamını ilgilendiren bilimlerde yapılabilecek hareketlerin sınırları, hayvana yönelik yapılacak tutum ve davranışa yol gösterici evrensel kuralları,
- k) Hayvan Refahı Birimi: Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda kurulması zorunlu olan, hayvanların refahı ve bakımından sorumlu, veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri veya veteriner sağlık teknisyeni unvanına sahip en az bir kişiden, kullanıcı kuruluşlarda ise bu unvanlardan birine sahip bir kişiye ilaveten biri yerel etik kurul yesi olmak üzere en fazla üç kişiden oluşan birimi,
- l) nsancıl ldrme Metodu: Hayvanın kendi türüne has, en az fiziksel ve duysal ağrı, eziyet ve sıkıntıya maruz kalacağı şekilde yaşamının sonlandırılmasını,
- m) n vivo deney: Canlı ortamda yapılan deneyi,
- n) İyi Laboratuvar Uygulamaları: Klinik alışmalar dışındaki sağlık ve evre güvenliği çalışmalarının planlanması, yapılması, izlenmesi, kaydedilmesi, arşıvlenmesi ve rapor edilmesi şartları ve yönetim usulleri ile ilgili kalite sistemini,
- o) Kullanıcı: Hayvanları prosedürlerde kullanmaya yetkili olan kişiyi,
- ) Kuruluş: Tarım ve Orman Bakanlığınca alışma izni bulunan, müştemilatı ile birlikte açık, kapalı, yarı açık, her türlü sabit ya da taşınabilir tesis, bina veya binalar grubunu,
- p) Proje: Tanımlanmış bilimsel bir amacı olan ve bir ya da daha fazla prosedürü kapsayan iş programını,
- r) Prosedür: Hayvanların; doğurtulması, kuluçkadan çıkarılması ya da genetiği değiştirilmiş hayvan soyunun devam ettirilmesi süreçleri dhil, iyi veteriner hekimlik uygulamalarına uygun olarak bir iğnenin batırılmasının yarattığına eşit veya daha fazla acı, eziyet, ıstırap veya kalıcı hasara sebep olabilecek şekilde, bilinen veya bilinmeyen sonuçları olan, deneysel, diğer bilimsel veya eğitici amaçlarla kullanılmasını,
- s) Sekretarya: Etik kurullarda gerekli koordinasyonu sağlayan, yazışmaları yapan ve kayıtları tutan kişi veya kişileri,
- ř) Sertifika: Deney Hayvanları Kullanım Sertifikasını,
- ) Tekniker: Lise ğrenimi üzerine iki yıl süreli Veteriner Sağlık nlisans programlarından mezun olan kişiyi,
- t) Teknisyen: Mill Eğitim Bakanlığına bağlı Tarım Meslek Lisesi Veteriner Sağlık Bölümü ile daha önce Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı olan Veteriner Sağlık Meslek Lisesi, Hayvan Sağlığı Memurları Okulu, Hayvan Sağlığı Memurları Meslek Lisesi okullarından herhangi birinden mezun kişiyi,
- u) Tr: Ortak zellikler taşıyan ve kendi aralarında döllenerek üreyebilen akraba canlıları içeren biyolojik grubu,
- ) 3R ilkesi: Mümkün olan her durumda, canlı hayvan yerine bilimsel açıdan geçerli başka alternatif bir yöntem ya da deneme stratejisinin uygulaması, proje hedeflerinden ödün vermeden kullanılacak hayvan sayısının olabildiğince azaltılması, hayvanlara acı, eziyet, ıstırap çektirecek ve kalıcı hasar yapacak prosedürlerin iyileştirilerek hayvan refahının artırılmasını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İZB- HADYЕК Kuruluş ve yelerin Nitelikleri, yelerin Görev Süresi, Görev ve Sorumlulukları, Kurulun alışma Yöntemi

Kuruluş

MADDE 5- (1) İZB-HADYЕК aşağıdaki şekilde kurulur:

a) Sorumlu Veteriner Hekim, niversite içinde deney hayvanı yetiştirilmesi, üretilmesi bakımından sorumlu ve deney hayvanları kullanım sertifikasına sahip, hayvan deneyleri konusunda en az bir yıl tecrübeli ünitede tam zamanlı görevlendirilen bir Veteriner Hekim.

b) Kurum veya kuruluş içinde deney hayvanları üzerinde çalışma yapan birimlerden en az bir temsilci.

c) Kendisi ve birinci derece yakınları, hayvanlar üzerinde deneysel çalışma yapmayan ve kuruluş ile çıkar ilişkisi olmayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir kişi.

) Kurum veya kuruluş ile çıkar ilişkisi olmayan sivil toplum kuruluşuna ye Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir kişi.

(2) HADYЕК'te görev alacak en az bir üyenin in vivo hayvan deneylerinden en az bir yıl tecrübeli ve

doktora veya tıpta uzmanlık derecesine sahip olması gereklidir. HADYЕК’te tıp veya veteriner hekim etiği uzmanlarının da bulunması tercih edilir. Kurum ihtiyaçlarına ve idari yapısına göre HADYЕК kompozisyonunu belirleyebilirler. HADYЕК gerektiğinde başka alanların uzmanlarından görüş alabilir, toplantılara davet edebilir. HADYЕК en az beş, en fazla 21 üyeden oluşur.

(3) HADYЕК üyelerinin görevlendirilmesi ile ilgili olarak;

a) HADYЕК Başkanı, Başkan Vekili ve üyeler; Rektör tarafından atanır.

b) HADYЕК Başkanı ve Veteriner Hekim kurum veya kuruluşun tam zamanlı çalışanı olmak zorundadır. Bunun dışındaki üyeler, kurum veya kuruluş dışından da görevlendirilebilir.

c) Atamalar veya onay ile görevlendirilmelere dair değişiklikler bir ay içinde HADMEK'e bildirilir.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilen kişiler HADYЕК üyesi olarak görevlendirilemez.

(4) HADYЕК sekreteryası, Rektör tarafından görevlendirilir. HADYЕК'in düzenli çalışması, başvuruların alınması, değerlendirilmesi ve arşivlenmesi amacıyla ayrı bir çalışma birimi oluşturulur.

Üyelerin Görev Süreleri

MADDE 6- (1) Etik Kurul üyeliği 4 yıldır. Görev süreleri dolan üyeler, yeniden Rektörlük onayı ile görevlendirilebilir. Bir takvim yılı içinde, izinsiz ve yazılı mazeretsiz olarak üç (3) toplantıya katılmayan bir üyenin üyeliği düşer. Kurul üyeliğinden çekilme ve üyeliğin düşmesi Rektörün onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer. Boşalan üyelik için ayrılan üyenin niteliklerine sahip ve kalan süreyi tamamlamak üzere yeni bir üye görevlendirilir.

Görev ve Sorumluluk

MADDE 7- (1) İzmir Bakırçay Üniversitesi Bu Yönergenin 2 nci maddesi çerçevesindeki görevlerini yerine getirir. Bu amaçla;

a) HADYЕК her başvuruyu öncelikle ilgili mevzuata uygunluk yönleriyle değerlendirir.

b) Kendisine iletilen araştırma projelerini, protokolleri ve belgeleri inceler, değerlendirir, çözüm yolları üretir ve önerilerde bulunur.

c) Kendisine gönderilen araştırma projelerini deney hayvanları etiği açısından inceler, değerlendirir. Araştırmaların deney hayvanları etik yönünü dikkate alarak gerektiğinde başlayan çalışmaların durdurulmasını ister. HADYЕК, başvuruyu genel kurallar, ilgili mevzuat yönleri ile ele alır ve açıklığa kavuşturur. HADYЕК incelemeleri sırasında Türkiye'nin imza koyduğu uluslararası sözleşmeleri ve bildireleri de göz önünde bulundurur.

ç) Deney hayvanları ile çalışacak personelin gerekli eğitimi almasını sağlar, bu amaçla sertifika programları düzenler. Deney hayvanları kullanım sertifikası olmayanların hayvan deneyleri yapmasını engeller.

d) Etik kurul kendisine yapılan başvuruları, gerek gördüğünde ön rapor hazırlanmak üzere, oluşturulacak bir alt kurula sevk edebilir. Hazırlanan rapor etik kurulda tartışıldıktan sonra oylanır ve kesin rapor etik kurul üyelerince imzalanır.

e) Üniversitede kullanılan tüm deney hayvanlarına ilişkin kayıtlar, hayvan refahı biriminde görevli Veteriner Hekim tarafından tutulmasını sağlar. Söz konusu kayıtlarda temin edilen hayvanların sayıları, türleri, temin edildikleri yerler, kullanıcı kuruluşa geldiği tarih ve yapılan tüm işlemler bulunur. Bu kayıtlar 5 (beş) yıl süre ile muhafaza edilir.

Kurulun Çalışma Yöntemi

MADDE 8 - (1) HADYЕК, çalışmalarını aşağıda belirtilen yöntemlere göre yürütür:

a) HADYЕК, başkanının belirleyeceği gündemle en az ayda bir defa ve üyelerinin en az üçte ikisinin katılımı ile toplanır. Gerektiğinde başkanın çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar yapabilir. Toplantılar başkanın yokluğunda başkan yardımcısının yönetiminde yürütölür.

HADYЕК, gönderilen başvuru dilekçelerini belirlenen süre içinde inceleyerek sonucu gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak başvuru sahibine bildirir.

b) Kararlar toplantıya katılan kurul üye sayısının çoğunluğu ile alınır. Oy eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar verilir.

c) HADYЕК, gerekli gördüğünde alt kurullar oluşturabilir. Alt kurullar kendilerine iletilen dosya

üzerindeki çalışmalarını belirtilen sürede tamamlayarak hazırladıkları raporu etik kurulda görüşülmek üzere HADYЕК sekreteryasına sunar.

ç) HADYЕК gerek gördüğünde; İzmir Bakırçay Üniversitesi'nden veya dışarıdan, konusunda deneyimli uzmanlardan, yazılı olarak veya HADYЕК toplantısına davet ederek sözlü görüş isteyebilir.

d) HADYЕК, aldığı kararları karar tarihi ve sayısı vererek gerektiğinde ulaşılabilecek şekilde en az beş (5) yıl boyunca saklama ile yükümlüdür.

e) HADYЕК üyelerine ait başvurular görüşülürken ilgili kurul üyesi görüşmelere katılamaz ve görüş bildiremez.

f) Tüm başvurular, proje yürütücüsü tarafından yapılır. Tez çalışmaları için yürütücü, danışman öğretim üyesidir.

g) Başvuruda bulunan araştırma yürütücüsü sertifikasını başvuru dilekçesi ile beraber HADYЕК'e ibraz etmelidir. Ancak, yürütücünün sertifikasının olmaması halinde projede deney hayvanlarına müdahalede görevli sertifikalı bir araştırmacının bulunması ve bu araştırmacının sertifikasının başvuru sırasında HADYЕК'e ibraz edilmesi gerekir. Kendisinin katıldığı ancak doğrudan deney hayvanları ile prosedür uygulamayan araştırmacılar, sertifikalı araştırmacıların (başvuru esnasında sertifikanın ibraz edilmesi şartı ile) yardımı ile deneylerini sürdürebilirler.

ğ) Çiftlik hayvanları ile yapılacak araştırmalarda, araştırma ekibinde bir Veteriner Hekim bulundurulması zorunludur.

h) Bütün başvurular ve alınan kararlar Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulu ve Tarım ve Orman Bakanlığının denetimine açık tutulur.

ı) İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulunun sekreterlik hizmetleri, Deney Hayvanlarından Sorumlu Veteriner Hekim tarafından yürütülür

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurulun Araştırmalara yaklaşımı, Etik kurul raporunun içeriği, Araştırmacıların Sorumlulukları

Etik Kurulun Araştırmalara yaklaşımı

MADDE 9 - HADYЕК yapacağı çalışmalarda, hayvanlara yönelik göz önünde bulunduracağı ilkeler aşağıda belirtilmiştir:

(1) Üniversite bünyesinde, deney hayvanı kullanılarak yapılacak tüm uygulamaların HADYЕК tarafından onaylanmış olması zorunludur.

(2) Etik kurul tarafından yapılan düzenlemelere uygun olarak alınmış bir genel veya özel istisna olmadıkça, deneylerde kullanılacak rat, fare, sığır (*bos*), koyun (*ovis*), keçi (*capra*) ve tavuk (*other aves*) türlerinin deneyde kullanılacak tüm hayvanların kayıtlı yasal deney hayvanı üreticisi ve tedarikçilerinden alınmış olması şartı aranır.

(3) Kedi köpek gibi evcil hayvanların sokakta başıboş olanları denemelerde kullanılamaz. Ancak, hayvanların sağlık ve refahı ile ilgili çalışmalara ihtiyaç duyulması, çevre, insan ve hayvan sağlığına karşı ciddi tehlike oluşturması ve çalışmanın amacının sadece başıboş hayvan kullanılarak gerçekleştirilebileceğine dair yeterli bilimsel gerekçeler sunulması hallerinde bu hayvanlar deneylerde kullanılabilir.

(4) Doğadan alınmış yaban hayvanı üzerinde yapılacak deney; ancak diğer hayvanların deneyin amacı bakımından yeterli olmaması halinde onaylanabilir. Bunun için HADYЕК'in izninden sonra Genel Müdürlükten izin alınması gerekir.

(5) Ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler çerçevesinde nesli tehlike altında olan ve korunan türler ile CITES Sözleşmesinin Ek-1 Listesindeki türlerin kullanılmasına aşağıdaki durumlarda izin verilir

a) İnsan, hayvan veya bitkilerdeki hastalık, sağlık bozuklukları ve diğer anormalliklerin önlenmesi, tanı, tedavisi veya bunlardan kaçınma amacıyla yapılan prosedürler.

b) İnsan, hayvan veya bitkilerdeki hastalık, sağlık bozuklukları ve diğer anormalliklerin önlenmesi, tanı, tedavisi veya bunlardan kaçınmak için, insan, hayvan veya bitkilerdeki fizyolojik bozuklukların incelenmesi, belirlenmesi, düzeltilmesi veya modifikasyonu için, hayvanların refahı ve tarımsal amaçlarla yetiştirilen hayvanların üretim şartlarının iyileştirilmesi için; ilaçlar, gıda hammaddeleri, yem hammaddeleri, başka maddeler ve ürünlerin kalite, etkinlik ve güvenilirliklerinin geliştirilmesi, üretilmesi ve test edilmesi amaçlayan prosedürler.

c) Türlerin korunmasını amaçlayan prosedürler.

ç) Prosedürün söz konusu türlerin dışındaki türler ile gerçekleştirilemeyeceğine dair bilimsel bir gerekçe içeren prosedürler.

(6) Kayıtlı tedarikçilerden sağlanamadığı bir kuruluşa ya da şahısa ait olan deney hayvanlarının kullanıldığı durumlarda söz konusu ise hayvanların sahibinden ya da bağlı oldukları kuruluştan izin alınması gerekir.

(7) Deney hayvanı olarak kullanılan hayvanların hangi üretici ya da tedarik kuruluşundan temin edildiğine dair belgeyi kayıt altına alınır.

(8) Deney hayvanı dışındaki hayvanlar (Bakanlık resmi kayıt sistemi içerisinde yer alan çiftlik hayvanları) üzerinde yapılacak araştırmalarda hayvan sahiplerinden alınan izin ve 13.12.2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmeliğin 19 uncu maddesi kapsamında Tarım ve Orman İl Müdürlüklerinden alınan izin beyan edilmesi gerekir.

(9) Üniversitede kullanılan tüm deney hayvanlarına ilişkin kayıtlar deney hayvanlarından sorumlu veteriner hekim, yardımcıları ve hayvan refahından sorumlu veteriner hekimlerce tutulur. Bu kayıtlarda temin edilen hayvanların türleri ve temin edildikleri yerler, üniteye geldiği tarih ve yapılan tüm işlemler belirtilir. Bu kayıtlar en az 5 yıl süreyle muhafaza edilir. Etik Kurul istediği zaman bu bilgilere ulaşabilir.

Etik kurul raporunun içeriği

MADDE- 10 (1) HADYEK, raporu hazırlarken aşağıdaki hususları dikkate alır.

a) HADYEK, yaptığı değerlendirme neticesinde “uygun”, “düzeltilmesi gerekir”, “koşullu olarak uygun” ya da “uygun değildir” şeklinde karar verir.

b) Kararlar başvuru sahibine başvurunun yapıldığı tarihten itibaren 40 (kırk) iş günü içerisinde yazılı olarak bildirilir. Bu süreye projenin değerlendirilmesi için gerekli olan süre de dahildir.

c) Projenin karmaşıklığı veya birden çok bilim dalını ilgilendirdiği hallerde, HADYEK belirtilen süreyi “bir” defaya mahsus olmak üzere 15 (onbeş) iş gününü geçmeyecek şekilde uzatılabilir. Uzatma sebebi ile süresi gerekçesi, 40 iş günlük süre bitmeden başvuru sahibine bildirilir.

ç) Bir projenin yapılabilirliğini sınamak amacı ile daha az sayıda hayvan üzerinde ön deneylerin yapılmasını isteyebilir. Bu durumda kesin karar, “şartlı olarak uygun” olarak kararı verilen projelerdeki usullere göre verilir. Hakkında “Düzeltilmesi gerekir” kararı verilen başvurular, başvuru sahibi tarafından düzeltildikten sonra HADYEK tarafından tekrar değerlendirilir. “Şartlı olarak uygun” kararı verilen projeler, kurul tarafından belirlenecek bir süre boyunca Hayvan Refahı Birimi tarafından izlenip, istenen koşulların yerine getirilip getirilmediği değerlendirildikten sonra “uygun” ya da “uygun değildir” şeklinde karara bağlanır ve Hayvan Refahı Birimi tarafından HADYEK’e rapor verilir.

d) İzin verilen projelerde hayvan refahını olumsuz etkileyecek herhangi bir değişiklik olup olmadığı HADYEK tarafından denetlenir. Kurul, onaylanan projeye uyulmadığını tespit ederse, verilen izni iptal eder. İzin iptal edilirse, Hayvan Refahı Birimi tarafından projede kullanılan veya kullanılması öngörülen hayvanların refahının olumsuz etkilenmemesi sağlanır.

e) Raporun sonuç kısmında İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Etik Kurul Yönergesi ilkelerine uygundur” cümlesine yer verilir. Bu ifade “Etik Kurul Onayı” olarak kabul edilir.

f) Karşı oy kullanan üyenin gerekçesi raporda yazılır.

Araştırmacıların Sorumlulukları

MADDE- 11 (1) Deney hayvanları üzerinde yapılacak olan araştırmalarda ve çok yönlü testlerde; hayvan deneyleri konusundaki kısıtlamalardan, alternatif yöntemlerin geliştirilmesi için çaba harcanmasından, hayvan deneylerinin olumsuz ve belirsiz sonuçlarından iletişim sistemleri ve veri bankaları haberdar edilir.

a) Hayvanlar üzerinde gereksiz deneyler yapılmaz.

b) Araştırmacılar, sahip oldukları bilgileri kullanarak, hayvanların deneyler sırasında duyabilecekleri ıstırap ve endişeyi azaltacak ya da ortadan kaldıracak düzenlemeleri yapmalıdırlar.

c) Hayvan deneylerine katılan yardımcılardan eğitimlerini arttırmak, becerilerini ve bilgilerini hayvanların esenliği için kullanmalarını sağlamak araştırmacıların görevleri arasında görülmelidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hayvan Deneyleri ile ilgili etik ilkeler, İzin Zorunluluğu, Başvuru Şekli, Deneysel Çalışmalarda Değişiklikler, Deney hayvanı ile ilgilecek araştırmacıların eğitimi

MADDE 12 – (1) Araştırma projelerinin hazırlanmasında ve uygulanmasında hayvan deneylerine ilişkin olarak aşağıdaki etik ilkelere uyulmalıdır:

a) Araştırılan bilginin elde edilmesinde geçerliliği ispatlanmış alternatif usuller varsa hayvan deneylerini etik olarak uygun görmemek ve daha önceden ayrıntılı olarak yapılmış deneylerin tekrar edilmesine engel olunmalıdır

b) Bilimsel araştırmalarda kullanılması zorunlu olan deney hayvanlarına kötü muameleler engellemelidir.

c) Deney hayvanları, temel araştırmalar ile insan, hayvan veya bitkilerdeki hastalık, sağlık bozuklukları ve diğer anormalliklerin önlenmesi, tanı, tedavisi veya bunlardan kaçınma; İnsan, hayvan veya bitkilerdeki fizyolojik bozuklukların incelenmesi, belirlenmesi, düzeltilmesi veya modifikasyonu; Hayvanların refahı ve tarımsal amaçlarla yetiştirilen hayvanların üretim şartlarının iyileştirilmesi ile az önce belirtilen amaçlardan herhangi biri için, ilaçlar, gıda hammaddeleri, yem hammaddeleri, başka maddeler ve ürünlerin kalite, etkinlik ve güvenilirliklerinin geliştirilmesi, üretilmesi ve test edilmesi; İnsan ve hayvan sağlığı ve refahı için doğal çevrenin korunması; Türlerin korunmasını amaçlayan araştırmalar; Mesleki becerilerin kazandırılması, sürdürülmesi veya geliştirilmesi için yükseköğrenim veya eğitimi ve Adli tıp soruşturmaları için kullanılabilir.

ç) Ağır acı, stres ya da buna denk eziyet veren deneylerde bir hayvanın bir defadan fazla kullanılmamasını, zorunlu olarak kullanılması gerekiyorsa bunun sağlam bilimsel gerekçelere dayandırılması sağlanır. Eğitim amaçlı kongre, konferans ve seminerlerde ağrı ve acı veren deneylerin yapılmaması sağlanmalıdır.

d) Bilimsel açıdan güvenilir verinin, hayvanlara mümkün olduğu kadar az acı çektirerek ve onları en az strese sokarak elde edilmesi sağlanmalıdır.

e) Araştırmalar süresince kullanılan deney hayvanlarına, türüne uygun şartlar hazırlamak ve en iyi fizyolojik, davranışsal ve çevresel şartların temini sağlanmalıdır.

f) Uygun şekilde eğitilmiş personel tarafından uygun şartlarda deney hayvanı bakımı sağlanmalıdır.

g) Canlı hayvanlarda yapılacak deney amaçlı çalışmaların sorumlu veteriner hekim gözetiminde yapılması gerekir.

ğ) Araştırmacılar tarafından, deneylerin hangi durumlar yerine getirildiğinde sonlandırılacağına dair hedef noktaların belirlenmelidir.

h) Araştırılan bilginin elde edilmesinde geçerliliği ispatlanmış alternatif usuller varsa hayvan deneylerini etik olarak uygun görmemek ve daha önceden ayrıntılı olarak yapılmış deneylerin tekrar edilmesine engel olunmalıdır.

ı) Deney için en uygun hayvan türü ve yöntemin seçilmesini ve bilimsel olarak anlamlı sonuç verebilecek en az sayıda hayvan kullanılması sağlanmalıdır.

i) Deney hayvanlarına gereksiz acı ve ağrı verecek deneylerde uygun bir anestezi usulünün uygulanmasını ve araştırmalarda uygun ağrı kesici ve anestezi kullanılması gereklidir. Anestezi ve ötanazi uygulanmasına ilişkin işlemler 13.12.2011 tarihli ve 28141 sayılı Yönetmeliğin 21 ve 22'nci maddeleri ile Ek-8 ve Ek-9'una uygun olarak yapılır.

j) Anestezinin, hayvan için deneyin kendisinden daha fazla travmatik olması ve deneyin amacına uygun olmaması durumunda yapılması engellenmelidir.

k) Deneyin etik ilkeler çerçevesinde yapılması ve amacına uygun olması için veteriner hekim kararı ile;

I. Anesteziden çıktığında önemli oranda acıya maruz kalacak olan hayvanın ağrı kesici ile tedavi edilmesini, tedavi edilmesi mümkün değilse insancıl bir metotla öldürülmesini,

II. Deney hayvanının araştırma sürecinde ya da sonunda hayatına son verilmesi işlemlerinin uygun gerekçelerle yapılmasını,

III. Şiddetli ve sürekli ağrı çeken veya normal hayatını sürdüremeyecek duruma gelen deney hayvanları ile sağlığı ve çevresi için risk oluşturabilecek deney hayvanlarının insancıl bir metotla yaşamalarına son verilmesini araştırmacı mutlak suretle sağlar.

l) Araştırmada kullanılan ve yaşamalarını sürdüren deney hayvanlarına, deney sonunda sağlıklı yaşam şartlarının temin edilir.

m) Hayvanları ağır ve uzun süreli acıya maruz bırakacak deneylerin yapılmasına, etik ilkeler ile araştırmadan elde edilecek fayda ve hayvanların çekeceği acı dikkate alınarak karar verilir.

n) Bilimsel hedeften uzaklaşmadığı ve hayvanın refahının bozulmadığı sürece hayvanlar üzerinde birden fazla uygulama yaparak, deneyde kullanılan hayvanların sayısının azaltılmasını sağlar.

o) Deneyde kullanılarak ölen hayvanların doku ve organlarının paylaşılması kapsamında diğer başvurularda değerlendirilmesi sağlanır.

ö) Uzun süreli olması muhtemel şiddetli acı, eziyet ve ızdırapla sonuçlanan ve düzeltilmesi mümkün olmayan uygulamalardan kaçınılmalıdır.

p) Yalnızca kendi bünyesindeki hayvan refahı biriminin denetiminde gerçekleştirilecek prosedürlere izin verir.

r) Onay verilen projelerde, içerikte ve çalışmaya katılacak kişilerde yapılacak değişiklikleri takip etmek ve gerekli izinlerin alınmasını sağlar.

İzin Zorunluluğu

MADDE 13. İzmir Bakırçay Üniversitesi birimlerinde hayvanlar üzerinde deneysel çalışma yapan tüm araştırmacılar bir dilekçe ile yazılı olarak başvurarak “Etik Kurul Onayı” almak zorundadırlar.

Başvuru Şekli

MADDE 14 - (1) Başvurular, HADYEK sekreteryasına bir dilekçe ile kişisel olarak yapılır. Bu başvurular,

Müdürlük Makamı tarafından Etik Kurul’a havale edilir. Başvurular Ek.1’de verilen formu doldurmak suretiyle yapılır. Bütün başvurular, Sekreteryanın evrak kayıt biriminde tarih ve sayı numarası verilerek kayıt altına alınır.

14.1. Araştırma projelerinde, deneysel çalışmalarda ve çok yönlü testlerde etik kurallara uygunluk esastır. Bu çalışmalarda etik kurul onayı alınması amacıyla araştırmacı ya da araştırmacılar başvuruda bulunabilir. Araştırmacı, başvuru dilekçesine EK.1’de verilen ve aşağıdaki bilgileri içeren formu eklemelidir.

Formda çalışmalara ilişkin olarak; araştırmacının adı, amacı, gerekçeleri ve niteliği; eğer kullanılıyorsa deney hayvanı kullanım gerekçesi; araştırmacının materyal ve metodu; araştırmada görev alacak personelin adları, unvanları, adresleri ve imzaları; varsa destekleyen kuruluşun adı ve adresi, araştırmayla ilgili kısa literatür bilgisi ve bu konuyla direkt ilgili en az beş adet kaynak belirtilmeli.

Formda çalışmada kullanılacak hayvanlara ilişkin olarak; deney hayvanlarının tanımı ve sayısı; araştırmaya dahil olma ölçütleri; araştırmadan çıkarılma ölçütleri; araştırma süresi ve hayvan kullanım süresi; hayvanlara verilecek rahatsızlığın nitelik ve boyutları; yapılacak klinik ve laboratuvar testleri; araştırmaya son verme ölçütleri; araştırma sonu deney hayvanlarına yapılacak işlemler açıklanmalıdır.

Hayvan kullanılmadan yürütülen araştırma faaliyetleri için EK.1’de verilen formun sadece birinci bölümü (Araştırmaya İlişkin Bilgiler bölümü) ile araştırmacı bilgilerinin (araştırmacı ya da araştırmacıların adları, unvanları, adresleri ve imzaları) doldurulması yeterlidir.

Ayrıca, yine EK.1’de verilen İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurul Yönergesi Başvuru Taahhütnamesi doldurularak araştırmaya katılacak tüm araştırmacılar tarafından imzalanmalıdır. Bu taahhütname hayvan kullanılarak ve kullanılmadan yürütülen araştırma faaliyetleri için farklıdır.

14.2. Başvuru dilekçesinde kişisel beyan esastır. Başvuru sahipleri, dilekçelerinde verdikleri bilgilerin doğruluğunu teyit, etik kurul onayı almadan deneylere başlamayacaklarını taahhüt ederler. hayvanlarda yapılacak işlemleri başvuruda belirtilen metotlara uygun şekilde yapmayı ve Etik Kurul’un çalışmaları izlemek istemesi durumunda buna izin vereceklerini kabul ederler.

Deneysel Çalışmalardaki Değişiklikler

MADDE 15. Araştırma projesinde etik kurul onayından sonra proje üzerinde yapılacak değişikliklerin kurula yazılı olarak bildirilmesi ve onayının alınması gerekir. Aksi takdirde yapılacak değişikliklerden doğabilecek etik sorunların tüm sorumluluğu araştırmacıya ya da araştırmacılara aittir.

MADDE 16. Bu yönerge hükümlerine uymayan araştırma, deney, eğitim öğretim ve bilimsel araştırma amaçlı çalışmalar İzmir Bakırçay Üniversitesi araştırma birimlerinde yapılamaz.

Deney hayvanı ile ilgilenecek araştırmacıların eğitimi

MADDE 17- (1) Deney hayvanı ile ilgilenecek araştırmacı ve diğer personelin eğitiminde uyulması gereken hususlar şunlardır:

- Deney hayvanı kullanıcıları, Deney Hayvanı Kullanım Sertifikası almadan bu hayvanlar üzerinde deney, eğitim, test gayesiyle işlem yapamaz ve çalışma mekanlarında bu hayvanları barındıramazlar.
- HADYEK’ler düzenleyecekleri sertifika eğitim programlarını otuz gün önce HADMEK’e bildirmekle yükümlüdür.
- Deney Hayvanı Kullanım Sertifikası Eğitim Programları HADMEK ve Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen şartlara uygun olarak gerçekleştirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gizlilik, Yürürlük ve Yürütme

Gizlilik

MADDE 18. Etik kurul yazışmaları gizli olup, yayımlanan “Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik”te belirtilen yetkili kurumlar dışında üçüncü şahıslara bilgi verilmez.

Yürürlük ve Yürütme

MADDE 19. Bu yönerge Merkezi Etik Kurul tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer ve yönerge hükümleri İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür

EKLER LİSTESİ

EK.1 BAŞVURU FORMU

EK.2 BAŞVURU TAAHHÜTNAMESİ

EK.3 BAŞVURU DEĞERLENDİRME FORMU

EK.4 PROJE SONUÇ RAPORU

EK-1

T.C. **İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ** **HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU BAŞVURU FORMU**

İzmir Bakırçay Üniversitesi’nde yapacakları çalışmalarına “Etik Kurul Onayı” almak isteyen araştırmacıların, Etik Kurul yönergesi Madde 13 gereği aşağıdaki formu doldurarak HADYEK sekretaryasına başvurmaları gerekir.

	T.C. İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	
	HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU (HADYEK) BAŞVURU FORMU	

FORM 1: İDARİ BİLGİ FORMU

1. ARAŞTIRMA YÜRÜTÜCÜSÜNÜN BİLGİLERİ (Başvurular, proje yürütücüsü tarafından yapılır. Tez çalışmaları için yürütücü, danışman öğretim üyesidir)				
Unvanı Adı ve Soyadı :				
Birimi (Fakülte, Enstitü) :				
Adresi:				
Telefon :				
E-posta:				
İmza:				
Deney Hayvanı Kullanım Sertifikası		☐ Var ☐ Yok		
2. ARAŞTIRMANIN BAŞLIĞI:				
3. BAŞVURU TİPİ		4. EKLER		
☐ YENİ BAŞVURU ☐ DÜZELTME (Protokol No.:) ☐ DEĞİŞİKLİK TALEBİ (Eski Protokol No.:)		☐ PROJE METNİ ☐ KAYNAK MAKALE (En az 2 adet) ☐ TAAHÜTNAME (Tüm araştırmacılarca imzalanmış olmalı) ☐ DENEY HAYVANI KULLANIM SERTİFİKALARI		
5. PROJE EKİBİ: (Canlı Hayvanlar üzerinde yapılacak prosedürlerde görev alacak her bir kişinin isminin karşısındaki kutucuk işaretlenmeli ve bu kişilerin her birinin Sertifikası, başvuru dosyasına konmalıdır. Eğer araştırma yürütücüsü hayvan deneylerinde rol alacaksa bu kısma da ismi yazılmalı ve isminin karşısındaki kutucuk işaretlenmelidir.)				
ÜNVAN / AD SOYAD (“Hayvan Deneylerinden Primer Sorumlu Araştırmacı” ilk sıraya yazılmalıdır. Bu kişi ile yürütücü aynı kişi olmak zorunda değildir.)		GÖREV YERİ / ADRES	TELEFON	İMZA
A.	☐			
B.	☐			
C.	☐			
D.	☐			
Gerektiğinde Satır Ekleyebilirsiniz				
6. HAYVAN DENEYLERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLECEĞİ YER: (Laboratuvar, Anabilim Dalı, Araştırma Merkezi)		7. ARAŞTIRMANIN SÜRESİ: (Mevzuat gereği en fazla 5 yıl geçerlidir)		
8. KULLANIMI PLANLANAN HAYVANLARIN:		A- TÜRÜ	B- SOY/IRKI	C- YAŞI
9. KULLANIMI PLANLANAN HAYVANLARIN NEREDEN TEMİN EDİLECEĞİ: (İZBÜ dışından olaksa yasal kaynaklardan temin edilmeli ve belgelendirilmelidir)				
10. ARAŞTIRMA DESTEĞİ ALINAN KURULUŞ VARSA KURUM ADI VE PROJE NO:				
11. ARAŞTIRMA DESTEĞİ BAŞVURUSU YAPILMIŞ / YAPILACAK KURULUŞ:				
☐ YOKTUR ☐ İZBÜ BAP ☐ TÜBİTAK ☐ DİĞER (BELİRTİNİZ):				

12. ARAŞTIRMANIN NİTELİĞİ

Lütfen araştırmanın amaç ve içeriğini dikkate alarak, aşağıdaki tabloda yer alan maddeler arasından projenizle örtüşenleri işaretleyiniz (a, b, c ve d satırlarının her birinde yalnızca 1 şık seçilmelidir).

Sınıflandırmalar	Araştırma, Ürün ve Testlerin Amaç/Gerekçeleri		
12a.Kullanım Amacına Göre ►	☐ Temel biyolojik araştırma ☐ Ürün veya cihaz geliştirme ☐ Ürün veya cihaz üretim ve kontrolü ☐ Tanı amaçlı ☐ Toksikolojik güvenilirliği ☐ değerlendirme Eğitim amaçlı ☐ Diğer (Açıklayınız) :		
12b.Ürün Sınıflarına Göre ► (ürün/madde/cihaz)	☐ Diş Hekimliği, Tıp ve Veteriner Hekimliği alanında kullanılan Zirai alanda kullanılan ☐ Sanayi alanında kullanılan ☐ Evde kullanılan ☐ Kozmetik amaçlı kullanılan ☐ İnsan tüketimine yönelik gıdalarda kullanılan ☐ Hayvan tüketimine yönelik kullanılan		
12c.Ruhsatlandırma Gerekçelerine Göre ►	☐ Bir AB üyesinin ulusal mevzuatının gerekliliği ☐ AB üyesi değil ama AB konseyi üyesinin mevzuatının gerekliliği ☐ Diğer mevzuat gerekliliği ☐ Ruhsat için gerekli olmayan		
12d.Uygulanan Testlere Göre ►	<table><tr><td>☐ Akut ve subakut toksisite testleri ☐ Cilt sensitizasyonu ☐ Subkronik ve kronik toksisite testleri ☐ Gelişimsel toksisite testleri ☐ Üreme toksikolojisi testleri</td><td>☐ Cilt irritasyonu ☐ Göz irritasyonu ☐ Karsinojenite testleri ☐ Mutajenisite testleri Diğer(Açıklayınız) :</td></tr></table>	☐ Akut ve subakut toksisite testleri ☐ Cilt sensitizasyonu ☐ Subkronik ve kronik toksisite testleri ☐ Gelişimsel toksisite testleri ☐ Üreme toksikolojisi testleri	☐ Cilt irritasyonu ☐ Göz irritasyonu ☐ Karsinojenite testleri ☐ Mutajenisite testleri Diğer(Açıklayınız) :
☐ Akut ve subakut toksisite testleri ☐ Cilt sensitizasyonu ☐ Subkronik ve kronik toksisite testleri ☐ Gelişimsel toksisite testleri ☐ Üreme toksikolojisi testleri	☐ Cilt irritasyonu ☐ Göz irritasyonu ☐ Karsinojenite testleri ☐ Mutajenisite testleri Diğer(Açıklayınız) :		

13. HAYVANLARIN MARUZ KALACAĞI AĞRI-EZİYET VE ZARARIN DERECEİ – ŞİDDET SINIFLANDIRMASI

(12 ve 13. Soruları formun sonundaki Tablo A ve B'yi inceledikten sonra cevaplayınız)

- ☐ PROSEDÜRDEN ÖNCE ÖTANAZİ
☐ HAFİF
☐ ORTA
☐ ŞİDDETLİ
☐ DÜZELMEZ

- ☐ HAYIR
☐ EVET → ☐ YÜKSEK LİSANS
☐ TIPTA UZMANLIK
☐ DOKTORA

14. HAYVANLAR BAŞKA DENEYLERDE TEKRAR KULLANILACAK MI?

- ☐ EVET
☐ HAYIR

16. TEZ İSE TEZ ÖĞRENCİSİNİN ADI:

FORM 2: ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ

PROTOKOL NO.:	BAŞVURU TARİHİ:	ARAŞTIRMA YÜRÜTÜCÜSÜ:	İMZASI
---------------	-----------------	-----------------------	--------

BÖLÜM A: PROJE ÖNERİSİ

A1. PROJENİN NİTELİĞİ ☐ PİLOT (ÖN ÇALIŞMA) ☐ KEŞİF (TETKİK) AMAÇLI	☐ DOĞRULAYICI - HİPOTEZ TESTİ ☐ ANKET ÇALIŞMASI ☐ LABORATUAR ÇALIŞMASI ☐ GÖZLEMSEL - HİPOTEZ TESTİ
A2. PROJENİN ÖZETİ-MATERYAL-METOD (Herkesin anlayabileceği bir dilde, teknik terim kullanmaksızın, bilgi edinme hakları çerçevesinde başkalarının görebileceğini öngörerek projenin özetini yazınız)	
A3. PROJENİN AMACI: (Kısa ve anlaşılır bir şekilde hipotezinizi yazınız)	
A4. HAYVANLAR ÜZERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLECEK PROSEDÜRLERİ ve 3R İLKESİNİN NASIL UYGULANACAĞINI AÇIKLAYINIZ (3R: Replacement=hayvan kullanımını azaltıcı alternatif yöntem kullanımı, Reduction=mümkün olan en az sayıda hayvan kullanımı, Refinement= hayvan kaybını azaltıcı ve hayvan refahını artırıcı önlemler. Çalışma sonunda hayvanların diğer dokuları alınacak mı? ☐ Evet ☐ Hayır Cevabınız evet ise hangi dokuları alacağınızı belirtiniz: Hayvanlar birden fazla projede kullanılacak mı ? ☐ Evet ☐ Hayır Cevabınız evet ise hayvanların akıbeti ile ilgili bilgi veriniz: Proje Metni Hatırlatması: Proje metninizi; iş paketleri, araştırmacıların görev dağılımları, materyal metod, veri analiz yöntemlerini de içerecek şekilde hazırlayarak başvuru dosyanıza ayrı bir çıktı olarak ekleyiniz . Araştırma konunuza ilişkin en az 2 makaleyi de başvuru dosyanıza eklemeyi unutmayınız. Bu makalelerden 1 tanesi mutlaka hayvanlar üzerinde uygulayacağınız modelin kaynak makalesi olmalıdır. Formun ilk sayfasında EKLER kısmında ilgili kutucukları işaretlediniz mi? ☐ HAYIR ☐ EVET	

A5. DENEY HAYVANI KİMLİĞİ (Eğer birden çok hayvan türü kullanılacaksa bu sayfa her tür için ayrı ayrı doldurulmalıdır)

TÜR	SOY/IRK	CİNSİYET ☐ E ☐ D	YAŞ/AĞIRLIK ARALIĞI
-----	---------	---	---------------------

A6. DENEY GRUPLARI VE SAYILARI

DENEY VE KONTROL GRUPLARI	GRUP BAŞINA HAYVAN ADEDİ (A)	TEKRAR SAYISI (B)	KULLANILAN TOPLAM HAYVAN SAYISI (AxB)
GRUP SAYSINA GÖRE SATIRLAR ÇOĞALTILABİLİR			

A6.1. DENEYDE KULLANILACAK TOPLAM HAYVAN SAYISI:	ADET
A6.2. HER GRUPTAKİ HAYVAN SAYISININ NEYE GÖRE HESAPLANDIĞINI AÇIKLAYINIZ (Burada kullandığınız ön istatistik analiz (power analiz) yöntemi ve hangi istatistiksel güç beklentinize göre “n” sayısını belirlediğinizi açıklayınız. Power analiz yapılmadıysa sayıyı nasıl belirlediğinizi enaz 2 makale ile destekleyiniz)	
A6.3. HER GRUPTAKİ DENEY TEKRARI SAYISI NEYE GÖRE HESAPLANMIŞTIR? AÇIKLAYINIZ:	

A7. CANLI DENEY HAYVANINDA KULLANILACAK KİMYASAL/BİYOLOJİK AJANLAR☐ PROTOKOLE UYGULANMASI OLANAKLI DEĞİLDİR

AJAN	DOZ	VERİLİŞ YOLU	HACİM	VERİLİŞ SIKLIĞI	ETKİ SÜRESİ

A8. CANLI HAYVANDA KULLANILACAK NÖROMÜSKÜLER BLOKE EDİCİ AJANLAR☐ YOKTUR

AJAN	DOZ	VERİLİŞ YOLU	HACİM	VERİLİŞ SIKLIĞI	ETKİ SÜRESİ

A9. ORTAYA ÇIKABİLECEK TEHLİKELİ MADDE VE/VEYA DURUMLAR☐ YOKTUR

- ☐ MİKROBİYOLOJİK KONTAMİNASYON RİSKİ. TANIMLAYINIZ:
- ☐ KANSEROJEN MADDELER. SIRALAYINIZ:
- ☐ RADYOİZOTOPLAR. SIRALAYINIZ:
- ☐ BİYOLOJİK TOKSİNLER. SIRALAYINIZ:
- ☐ ANTİNEOPLASTİK/SİTOTOKSİK AJANLAR. SIRALAYINIZ:
- ☐ DİĞER AJANLAR. SIRALAYINIZ (YOKSA BELİRTİNİZ):
- ☐ DİĞER RİSK FAKTÖRLERİ. SIRALAYINIZ (YOKSA BELİRTİNİZ):

A10. OLUŞACAK TIBBİ ATIKLAR VE ALINAN ÖNLEMLER NELERDİR? AÇIKLAYINIZ:

--

BÖLÜM B: ANESTEZİ VE ANALJEZİ**B1. PREANESTEZİK-ANALJEZİK YA DA SEDATİF İLAÇLAR**

AJAN	DOZ	VERİLİŞ YOLU	HACİM	VERİLİŞ SIKLIĞI	ETKİ SÜRESİ

B2. ANESTEZİK AJANLAR

AJAN	DOZ	VERİLİŞ YOLU	HACİM	VERİLİŞ SIKLIĞI	ETKİ SÜRESİ

B3. ANESTEZİ DERİNLİĞİNİN İZLENMESİ

- ☐ PROTOKOLE UYGULANMASI OLANAKLI DEĞİLDİR
- ☐ CİLT YA DA PARMAK KISTIRMA YANITLARI
- ☐ PALPEBRA YA DA KORNEA REFLEKSİ
(Kemirgenler İçin Uygun Değildir)
- ☐ ÇENE YA DA İSKELET KASI TONUSU İZLENMESİ
- ☐ FİZYOLOJİK YANITIN İZLENMESİ
- ☐ DİĞER. AÇIKLAYINIZ:

B4. İZLENME SIKLIĞI

- ☐ PROTOKOLE UYGULANMASI OLANAKLI DEĞİLDİR
- ☐ HER 2-3 DAKİKADA BİR
- ☐ HER 4-5 DAKİKADA BİR
- ☐ DİĞER. DAKİKA. AÇIKLAYINIZ:

B5. İŞLEM SONRASI (POST-OP) VERİLECEK ANALJEZİK VE TRANKİLİZAN İLAÇLAR

AJAN	DOZ	VERİLİŞ YOLU	HACİM	VERİLİŞ SIKLIĞI	ETKİ SÜRESİ

BÖLÜM C: SAĞLIK PARAMETRELERİ

☐ PROTOKOLE UYGULANMASI OLANAKLI DEĞİLDİR

C1. DENEY PROTOKOLÜNE BAĞLI ORTAYA ÇIKMASI MUHTEMEL SAĞLIK DEĞİŞİKLİKLERİ

☐ VÜCUT AĞIRLIĞININ % 'İ KADAR KİLO KAYBI	☐ KOMA
☐ ÖLÜM	☐ KONVÜLSİYON
☐ DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİKLERİ:	☐ SOLUNUM GÜÇLÜĞÜ
☐ GIDA VE SU ALIMINDA AZALMA	☐ HİPOTERMİ
☐ ENFEKSİYON	☐ CİLT-KÜRK
☐ ABSE	☐ DEĞİŞİKLİKLERİ
☐ DEHİDRATASYON	☐ PAREZİ/PARALİZİ
☐ MALNÜTRİSYON	☐ ATAKSİ
☐ GENEL GÜÇSÜZLÜK	☐ İNKONTİNAN
☐ DİYARE	☐ S DİÜREZ
☐ KONSTİPASYON YA DA İLEUS	☐ DİĞER:
☐	☐ HİÇBİRİ

C2. SAĞLIK DEĞİŞİKLİKLERİNİ TAKİP ETME YÖNTEMLERİ (Uygun Şıkların Tümünü İşaretleyiniz)

- ☐ TARTI. SIKLIĞINI YAZINIZ:
- ☐ DAVRANIŞ, AKTİVİTE VE POSTÜR KONTROLÜ
- ☐ LOKALİZE AĞRI YA DA RHATSIZLIK AÇISINDAN GÖZLEM
- ☐ İŞLEM YAPILAN BÖLGENİN YAPIŞIKLIK, AKINTI, KIZARIKLİK VE ŞİŞME AÇISINDAN İZLENMESİ
- ☐ HAREKET KABİLİYETİNDE MEYDANA GELEN AZALMALAR
- ☐ GÜNLÜK GIDA VE SU TÜKETİMİNİN İZLENMESİ
- ☐ DİĞER:

C3. SAĞLIK DEĞİŞİKLİKLERİNİ GÖZLEMLEME SIKLIĞI (Sadece bir şıkkı işaretleyiniz)

☐ GÜNDE BİR DEFA	☐ HAFTADA BİR DEFA
☐ GÜNDE İKİ DEFA	☐ HAFTADA İKİ DEFA
☐ İKİ GÜNDE BİR	☐ DİĞER:

C4. HAYVANLARIN ARAŞTIRMADAN ÇIKARILMA ÖLÇÜTLERİ (Uygun şıkların tümünü işaretleyiniz)

- ☐ VETERİNERİN UYGUN GÖRMESİ (İNSANİ NEDENLER)
- ☐ VÜCUT AĞIRLIĞININ %15'İNDEN FAZLA KİLO KAYBI
- ☐ DÜZGÜN YÜRÜYEMEME
- ☐ DÜZGÜN GIDA VE SU ALAMAMA
- ☐ UYARANLARA BELİRGİN DERECEDE AZALMIŞ YANIT
- ☐ DİĞER:

C5. DENEY PROTOKOLÜNDEN ÇIKARILAN HAYVANLARIN ÖNGÖRÜLEN AKİBETİ

- ☐ ÖTENAZİ
- ☐ TEKRAR KULLANIM
- ☐ DİĞER:

C6. ÖTENAZİ ZAMANLAMASI

- ☐ DOKU VE ORGAN ÇIKARMAK AMAÇLI ÖTENAZİ YAPILACAKTIR
- ☐ DENEY PROTOKOLÜ TAMAMLANDIKTAN VE (Saat/Gün/Ay) YAŞATILDIKTAN SONRA ÖTENAZİ YAPILACAKTIR
- ☐ DENEY PROTOKOLÜ TAMAMLANDIKTAN HEMEN SONRA ÖTENAZİ YAPILACAKTIR
- ☐ ÖZGÜL BELİRTİLERİN ORTAYA ÇIKMASINDAN SONRA ÖTENAZİ YAPILACAKTIR. AÇIKLAYINIZ:
- ☐ %15'TEN FAZLA KİLO KAYBI OLURSA ÖTENAZİ YAPILACAKTIR
- ☐ GENEL DURUM KÖTÜLEŞİRSE VE VETERİNER HEKİM GEREKLİ GÖRÜRSE ÖTENAZİ YAPILACAKTIR. BEKLENEN GENEL DURUM KÖTÜLEŞMESİNİ TANIMLAYINIZ:
- ☐ DENEYSEL İŞLEMLERDEN SONRA HAYVAN ÖLEBİLİR. OLASI NEDENLERİ AÇIKLAYINIZ:

BÖLÜM D: KISITLAMA, YOKSUN BIRAKMA VE ÖTENAZİ

☐ PROTOKOLE UYGULANMASI OLANAKLI DEĞİLDİR

D1. HAREKET KISITLAMA (Standart kafeslerde barındırılacaksa, rutin seçeneğini işaretleyiniz)

☐ RUTİN BARINMA KOŞULLARI

☐ KISITLAYICI CİHAZ (RESTRAINER) KULLANIMI. KISITLANMA SÜRESİ:

KISITLAYICI CİHAZ İÇİNDE İZİN VERİLEN HAREKETLER:

☐ KISITLI DA OLSA HAREKET EDEBİLİYOR

☐ NORMAL POSTÜRAL POZİSYONUNU DEĞİŞTİREBİLİYOR

☐ NORMAL POSTÜRAL POZİSYONUNU DEĞİŞTİREMİYOR

☐ HİÇBİR HAREKETE İZİN VERİLMİYOR

- RUTİN DIŞI KISITLAYICI CİHAZ KULLANIMININ GEREKÇELERİ NELERDİR? AÇIKLAYINIZ:
- KISITLANAN HAYVANDA ORTAYA ÇIKABİLECEK İSTENMEYEN DAVRANIŞ, SAĞLIK VE İYİLİK HALİ DEĞİŞİKLİKLERİ NELERDİR?
- HAYVANIN KISITLAYICI KOŞULLARA UYUM GÖSTERMESİ İÇİN YAPILANLAR NELERDİR?
- HAYVANIN KISITLAYICI KOŞULLAR ALTINDA İZLENME SIKLIĞI NEDİR?

D2. ÖZEL BARINMA, KOŞULLAMA, YOKSUN BIRAKMA İÇEREN DENEYSEL UYGULAMALAR

☐ HİÇBİR ÖZEL KOŞUL UYGULANMAYACAKTIR

☐ DENEYLERDE AŞAĞIDA BELİRTİLEN UYGULAMALAR YAPILACAKTIR

(Geçerli olanların tümünü işaretleyiniz)

☐ UZUN SÜRELİ YÜKSEK/DÜŞÜK SICAKLIĞA MARUZ BIRAKILMA

☐ UZUN SÜRELİ STANDART DIŞI NEMLİ/KURU ORTAMDA BIRAKILMA

☐ UZUN SÜRELİ STANDART DIŞI ATMOSFERİK BASINÇ ALTINDA TUTULMA

☐ UZUN SÜRELİ STANDART DIŞI ATMOSFERDE TUTULMA

☐ STANDART DIŞI KAFESTE BARINDIRILMA (Örn: Metabolik Kafes)

☐ UZUN SÜRELİ STANDART DIŞI IŞIK-KARANLIK DÖNGÜSÜNDE TUTULMA

☐ 12 SAATTEN UZUN SÜRE SUSUZ BIRAKILMA

☐ 24 SAATTEN UZUN AÇ BIRAKILMA

☐ DİĞER:

D3. ÖTENAZİ YÖNTEMLERİ (Deney hayvanı için deneyin bitiş şekli - İnsani son noktalar)

☐ KARBON DİOKSİT SOLUTMA

☐ YÜKSEK DOZ ANESTEZİK

☐ ANESTEZİ/TRANKİLİZASYON ALTINDA DEKAPİTASYON

☐ ANESTEZİ/TRANKİLİZASYON ALTINDA SERVİKAL DİSLOKASYON (1 Kg'ın altındaki kemirgenler, tavşan ve kanatlılarda uygulanabilir. 150 Gramdan küçük kemirgenlerde sakinleştirici kullanmadan uygulanabilir)

☐ CERRAHİ SIRASINDA EKSSANGUİNASYON (Kanatma veya Yüksek Miktarda Kan

Alma)

☐ ELEKTROŞOK

☐ DİĞER:

BÖLÜM E: HAYVAN SAĞLAMA VE BARINDIRMA BİLGİLERİ

E1. DENEY HAYVANLARININ KAYNAĞI

- ☐ İZBÜ DENEY HAYVANLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİNDEN SAĞLANACAKTIR
- ☐ DİĞER BİR YASAL SATICIDAN ALINACAKTIR. BELİRTİNİZ:
- ☐ BİR ÇALIŞMADA KULLANILMIŞ VE TEKRAR KULLANILACAKTIR. 1. ARAŞTIRMANIN ONAY NO:
- ☐ YABAN ORTAMDAN İZOLE EDİLECEKTİR
- ☐ BAĞIŞ OLARAK YASAL BİR KAYNAKTAN ALINACAKTIR. KAYNAK:

E2. DENEY HAYVANLARININ BARINDIRILMASI

- ☐ İZBÜ DENEY HAYVANLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ
- ☐ DİĞER:

E3. CANLI HAYVANLAR ÜZERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLECEK PROSEDÜRLER NEREDE GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR

- ☐ PROSEDÜRLERİN TÜMÜ İZBÜ DENEY HAYVANLARI BİRİMİNDE GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR.
- ☐ PROSEDÜRLERİN TÜMÜ AŞAĞIDA BELİRTİLEN LABORATUVAR/BİRİMDE GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR. İSİM/ADRES:
- ☐ PROSEDÜRLER İÇİN HAYVANLAR BİRDEN FAZLA LABORATUVAR/BİRİME GÖTÜRÜLECEKSE İSİM/ADRES :

TABLO - A: PROSEDÜRLERİN ŞİDDET SINIFLANDIRMASI

Düzelmez	Tamamen genel anestezi altında gerçekleştirilen ve hayvanın bilincinin açılmasının beklenmediği, yani prosedürler tamamlandığında hayvanın anestezi altında ötenazi edildiği prosedürler “düzelmaz” olarak sınıflandırılır
Hafif	Hayvanlar üzerinde uygulanan ve hayvanın kısa süreyle hafif ağrı, eziyet ve sıkıntı çekmesinin mümkün olduğu prosedürler ve hayvanların genel durumu ve afiyeti üzerinde önemli bir bozulmaya yol açmayan prosedürler hafif olarak sınıflandırılır. Belirleme kriterleri şöyledir; a) Yalnızca öldürmek amacıyla uygulananlar dışındaki anestezi uygulaması; b) Tek dozun uygulandığı, toplam dolaşım hacminin %10'u veya daha az kan örneğinin alındığı ve maddenin herhangi bir belirgin ters etkiye neden olmasının beklenmediği farmakokinetik çalışma, c) Hayvanların uygun sakinleştirici veya anestezi etkisi altında invazif olmayan örneğin MR ile görüntülenmesi, ç) Yüzeysel prosedürler, örneğin kulak ve kuyruk biyopsileri, mini-pompa ve sinyal verici gibi transponderlerin cerrahi olmayan subkutan implantasyonu; d) Hayvanlarda sadece ufak rahatsızlıklara ya da normal faaliyet ve davranışlarda ufak sorunlara yol açan harici telemetri cihazlarının uygulanması, e) Hayvan üzerinde maddenin artık hafif etkiye sahip olduğu ve hacimlerin hayvanın büyüklüğü ve türü için uygun sınırlar dahilinde bulunduğu subkutan, intramüsküler, intraperitoneal yollarla, lastik sonda ile besleme ve intravenöz olarak yüzeysel kan damarları yoluyla uygulama, f) Belirgin olumsuz klinik etki oluşturmeyen tümör veya örneğin, küçük, subkutan, invazif olmayan nodüller gibi spontan tümör indüksiyonu, g) Fenotipte hafif etkilerle sonuçlanması beklenen genetiği değiştirilmiş hayvanların üretilmesi, ğ) Hayvanın yem ihtiyacını tam olarak karşılamayan ve çalışmanın zaman süreci içinde hafif klinik anormalliğe yol açması beklenen modifiye diyetlerle beslenmesi, h) Metabolik kafeste 24 saat ve daha kısa süreli tutulması, i) Sosyal ortamda yaşayan hatlardan olan fare ve sıçanların kısa süreli olarak tek başlarına kafese kapatılmalarını ve sosyal partnerlerden kısa süreli olarak ayrı kalmalarını içeren çalışmalar, j) Hayvanların zararlı uyarıcılara maruz bırakıldığı, kısa süreyle ağrı, eziyet ve sıkıntı veren işlem sonrası hayvanların bu durumdan kurtulabileceği modeller. k) Aşağıdaki örneklerin tamamı veya birkaçından oluşan kombinasyonu “hafif” olarak sınıflandırılır. 1. İnvazif olmayan önlemler ve minimal kısıtlamayla vücut kompozisyonunun değerlendirilmesi, 2. Alışkın hayvanlarda minimal veya hiç kısıtlama oluşturmeyen EKG'nin invazif olmayan tekniklerle izlenmesi, 3. Sosyal olarak uyum sağlamış hayvanlarda bozukluğa yol açması beklenmeyen ve normal faaliyet ve davranışa engel olmayan harici telemetri cihazları uygulaması, 4. Klinik olarak belirlenebilir olumsuz fenotip oluşturmaması beklenmeyen genetiği değiştirilmiş hayvanların üretilmesi, 5. Sindirilen besinlerin geçişini izlemek için diyetle, vucuda zararsız olan inert markerler katmak, 6. Yetişkin sıçanlara 24 saatten az bir süreyle yem verilmemesi, 7. Saha testi uygulaması.

Orta	Hayvanlar üzerinde uygulanan ve hayvanın kısa süreyle orta düzeyde ağrı, eziyet ve sıkıntı çekmesinin ya da uzun süreli hafif düzeyde ağrı, eziyet ve sıkıntı çekmesinin mümkün olduğu prosedürler veya hayvanların genel durumu ve afiyeti üzerinde orta derecede bozulmaya yol açan prosedürler "orta" olarak sınıflandırılır. Belirleme kriterleri şöyledir; a) Orta derecede klinik etki yaratan test maddelerinin sık sık uygulanması ve bilinci açık bir hayvandan birkaç gün içinde hacim ilavesi yapılmaksızın kan örneklerinin alınması, b) Ölümcül olmayan son-noktalarla akut doz belirleme çalışmaları, kronik toksisite testleri, c) Genel anestezi ve uygun analjeziklerin etkisi altında yapılan ameliyatla bağlantılı örneğin torakotomi, kranyotomi, laparotomi, orkidektomi, lenfadenektomi, tiroidektomi, efektif stabilizasyonla ortopedik cerrahi ve yara yönetimi, reddin etkin yönetimiyle organ nakli, cerrahi kateter implantasyonu veya telemetri trasmitterleri, mini pompa gibi biomedikal cihaz takma gibi ameliyat sonrası ağrı, sıkıntı ve genel durumda bozulma, ç) Orta düzeyde ağrı ve sıkıntıya yol açması veya normal davranışı engellemesi beklenen tümör veya spontan tümör indüksiyonu modelleri, d) Ters etkileri hafif veya orta şiddette ve 5 gün veya daha kısa süreli olan subletal dozda ya da bağışıklık sisteminin rekonstitüsüyonu olmasa ölümcül olabilecek dozda ışın veya kemoterapi, e) Orta derecede etkilenmiş fenotiple sonuçlanması beklenen genetiği değiştirilmiş hayvanların üretilmesi, f) Cerrahi prosedürlerle genetiği değiştirilmiş hayvan oluşturulması; g) Orta derecede hareket kısıtlaması yaratan metabolik kafeslerde hayvanların 5 güne kadar tutulması, ğ) Hayvanın yem ihtiyacını tam olarak karşılamayan ve çalışmanın zaman süreci içinde orta klinik anormalliğe yol açması beklenen modifiye diyetlerle beslenmesini içeren çalışmalar, h) Yetişkin sıçanlara 48 saat süreyle yem verilmemesi, k) Hayvanın kaçamayacağı veya kaçma dürtüsünü engelleyemeyeceği durumlarda orta derecede sıkıntı oluşturması beklenen kaçma ve kaçınma reaksiyonlarını hatırlatmak.
Şiddetli	Hayvanlar üzerinde uygulanan ve hayvanın kısa süreyle şiddetli ağrı, eziyet ve sıkıntı çekmesinin ya da uzun süreli orta düzeyde ağrı, eziyet ve sıkıntı çekmesinin mümkün olduğu prosedürler veya hayvanların genel durumu ve afiyeti üzerinde şiddetli bozulmaya yol açan prosedürler "şiddetli" olarak sınıflandırılır. Belirleme kriterleri şöyledir; a) Ölümün son-nokta olduğu veya ölümlerin beklendiği ve şiddetli patofizyolojik durumların tetiklendiği örneğin OECD test kılavuzunda tanımlanan tek doz akut toksisite testleri gibi testler, b) Başarısız olma durumunda şiddetli ağrı, eziyet ve sıkıntıya yol açabilecek örneğin kardiyak yardımcı cihazları gibi cihaz testleri, c) İlerleyen hastalığın ölüme yol açtığı, uzun süreli orta şiddette ağrı, eziyet ve sıkıntıyla bağlantılı, hayvanın durumunda kalıcı hasarlarla karakterize olan aşı potens testleri, ç) Letal dozda ve bağışıklık sisteminin rekonstitüsüyonu ya da graft versus host hastalığı oluşumuyla rekonstitüsyon olmadan ışın veya kemoterapi, d) Uzun süreli orta şiddette ağrı, eziyet ve sıkıntıyla bağlantılı olarak ilerleyerek ölümcül hastalığa yol açması beklenen örneğin kaşeksiye yol açan tümörler, invazif kemik tümörleri, metastaz yayılımıyla sonuçlanan tümörler ve ülserleşmesine izin verilen tümörler gibi tümör veya spontan tümör indüksiyon modelleri, e) Orta ve şiddetli düzeydeki ameliyat sonrasında ağrı, eziyet, sıkıntı veya hayvanın genel durumunda ciddi ve kalıcı bozulmayla sonuçlanması beklenen, genel anestezi etkisi altında yapılan ameliyatlara ve diğer müdahalelerle stabil olmayan kırıkların oluşturulması, yeterli analjezik olmadan torakotomi ya da multipl organ bozukluğu oluşturmak için yapılan travma, f) Organ reddinin şiddetli sıkıntı veya hayvanın genel durumunda bozukluğa yol açması muhtemel yabancı organ nakli gibi organ nakilleri, g) Genel durumda şiddetli ve kalıcı bozukluklar yaşaması beklenen ve genetik bozukluğu olan Huntington hastalığı, müsküler distrofi, kronik nükseden nörit modeller gibi hayvanların üretilmesi, ğ) Şiddetli derecede hareket kısıtlaması oluşturan metabolik kafeslerin uzun süreyle kullanımı, h) Edinilmiş çaresizlik oluşturma gibi zaruri elektroşok uygulamaları, ı) Köpek ve insan-dışı primatlar gibi sosyal türlerin uzun süreli tam izolasyonu, i) Sıçanlarda gastrik ülser veya kardiyak yetmezliğe yol açan hareketsizlik stresi, j) Hayvanın aşırı yorgunluk sonucu ölümüne neden olabilecek kadar zorunlu yüzme veya egzersiz testlerine tabi tutulması.

TABLO – B: HAYVANLARIN TEKRAR KULLANIMI

İlk araştırmadaki prosedürlerin şiddet sınıflandırması	İkinci araştırmadaki prosedürlerin şiddet sınıflandırması	Etik Kurul
Hafif veya Orta	Hafif, Orta veya Düzelmaz	İzin verilebilir
Hafif veya Orta + Veteriner Hekimin “Kullanımı Uygun” görüşü	Hafif, Orta veya Düzelmaz	İzin verilebilir
Şiddetli	Bakılmaksızın	İzin verilmez

TABLO – C: PROJENİN NİTELİĞİNİN BELİRLENMESİ

PROJE TİPİ	AMAÇ	HİPOTEZ	DENEK SAYISI	ÖRNEK
Pilot	“Lojistik”, yapılabirlik	?	+	Yöntem geliştirme, uygulama
Keşif-tetkik	Hipotez oluşturmak	YOK	++	DNA mikro-aray
Doğrulayıcı	Hipotez test etmek	VAR	+++	Alfa reseptörler G-proteinleri ile kenetlidir
Parametre belirleyici	Yanıt büyüklüğünü tahmin etmek	YOK	++(+)	Doz-yanıt eğrileri, toksik doz belirleme
Optimizasyon	Tekrar	?	++(+)	Etkin madde tarama
Gözlemsel	Denekler farklı gruplara “random” atanamıyorsa	VAR	+++	Tür, cinsiyet vb. bağımlı öğrenme

EK-2

T.C.
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU
TAAHHÜTNAMESİ

..../..../20..

Çalışmanın Tam Adı:

Çalışma Ekibi (Adı – Soyadı, Unvanı):

Çalışmada Sorumlu Yürütücü:

Diğer Görevliler:

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-
- 6-
- 7-
- 8-
- 9-
- 10-

- İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu Çalışma Yönergesini okudum. Yönergeye uygun olarak çalışacağımı,
- Onay alınmış çalışmada; Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası bulunmayan kişilere deney hayvanlarında herhangi bir işlem yaptırmayacağımı,
- Çalışma sürecinde işlemlerde ve çalışma ekibinde yapılacak değişiklikler için Yerel Etik Kurul'un iznini alacağımı,
- Çalışmanın bitimini müteakip 3 ay içerisinde Yerel Etik Kurul'a bildireceğimi,
- Bu çalışma süresince, Yönergede yer alan etik ilkelere uyacağımı, beklenmeyen ters bir etki veya olay olduğunda derhal Yerel Etik Kurul'a bildireceğimi

Taahhüt ederim / ederiz.

(Adı, Soyadı, İmzası)

Çalışma Yürütücüsü:

Adres:

Tel İş. Cep:

E-posta:

T.C.
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU
BAŞVURU DEĞERLENDİRME FORMU

Sayı :
Geliş Tarihi :
Araştırma Yürütücüsü:
Araştırmanın Adı:
Hayvan türleri ve sayıları:

Araştırma daha önce yapılmış mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırma için seçilen hayvan türü uygun mu?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırma için öngörülen hayvan sayıları yeterli mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Mümkün olan en az sayıda hayvan kullanımı amaçlanmış mıdır?	Evet ☐ Hayır ☐
Hayvanlar için optimum şartlar sağlanmış mıdır?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırmacı / ların deney hayvanı sertifikası / yetkisi var mı?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırma protokolünde hayvanlara en az ağrı ve acı verecek önlemler alınmış ve bu konudaki standartlar gözetilmiş mi?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırmada çevre ve/veya iş sağlığını tehdit edecek kimyasal, biyolojik radyoaktif maddelerin bulaşması riski var mıdır?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırma sonunda hayvanlara yapılacak işlemler konusunda gerçekçi tespitler yapılmış mıdır?	Evet ☐ Hayır ☐
Hayvanlara ötenazi yapılacak ise en uygun yöntem seçilmiş midir?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırma sonunda hayvanlar ağrısız ve acısız ötenazi yapılacak ise en uygun yöntem seçilmiş midir?	Evet ☐ Hayır ☐
Araştırma sonunda hayvanlar ağrısız ve acısız ötenazi edildi ise atıkların imhası için gerekli önlem alınmış mıdır?	Evet ☐ Hayır ☐
Açıklamalar:	

☐ Tarafımdan değerlendirilen bu çalışma İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen ilkelere uygun bulunmuştur.

☐ Tarafımdan değerlendirilen bu çalışma İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen ilkelere uygun bulunmamıştır.

- ☐ Eksik kısımların tamamlanması uygun görülmüştür.
- ☐ Düzeltme gerekli görülmüştür.
- ☐ Ek literatür bilgisi istenmesi uygun görülmüştür.
- ☐ Araştırmacılarla görüşülme yapılması gerekli görülmüştür.
- ☐ Reddedilmesi uygundur. (Lütfen gerekçenizi yukarıdaki "Açıklamalar" bölümüne yazınız)

Etik Kurul Üyesi
(Unvanı, Adı ve Soyadı)

Tarih
İmza

EK-4

T.C.
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU
PROJE SONUÇ RAPORU

(Sadece EK.1 ile başvuru yapanlar tarafından doldurulacaktır)

Etik Kurul karar tarih ve sayısı

Araştırmanın başlığı:

Araştırmanın sonucu kısa özeti (200 kelime):

İzmir Bakırçay Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'na/...../20... tarihinde yapılan başvuruda belirtilen çalışmalar Yönerge'de belirtilen araştırma etiği kural ve ilkelerine uygun olarak yapılmıştır.

Araştırma ekibi (adı soyadı, unvanı)

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-

...../..... /20...

Proje lideri veya yürütücüsü (Unvanı, Adı ve Soyadı)

İmza